

Stanovisko ke smíšeným hlídkám Policie České republiky a obecní policie

Obecní policie je nejbližším partnerem Policie České republiky a naopak. Tato skutečnost se promítá i do dikce příslušných ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o policii“) a zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obecní policii“).

Jakkoliv si lze představit vzájemnou součinnost obou institucí formou vytváření smíšených hlídek (např. za účelem splnění konkrétního úkolu), Ministerstvo vnitra doporučuje oběma stranám věnovat zvýšenou pozornost jednoznačnému rozdělení působnosti, pravomoci policistů a strážníků a technicko organizačním otázkám jejich spolupráce, které by mělo předcházet samotnému vytvoření smíšených hlídek.

Vhodným nástrojem pro definování vzájemných vazeb Policie České republiky a obce (resp. obecní policie) by se pak mohly stát koordinační dohody uzavřené mezi obcí a územně příslušným (stanoveným) útvarem Policie České republiky podle § 16 zákona o policii, které by, alespoň do určité míry, eliminovaly alespoň část právních, resp. organizačně technických problémů spojených s činností těchto hlídek, aniž by však obcházely zákon.

I přes nepochybně pozitivní stránku takovéto spolupráce Policie České republiky a obecních policií je však nutno upozornit na určité odlišnosti obou subjektů a z toho vyplývající možná rizika:

Policie České republiky

- je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor s hierarchickou strukturou, se vztahy nadřízenosti a podřízenosti; v policii se takzvaně „velí“, provádějí se zákroky pod jednotným velením a podobně,

- plní řadu úkolů v oblasti vnitřní bezpečnosti, je primárním subjektem, který ji zajišťuje; byť některá oprávnění Policie České republiky (zejména z pohledu výkonu „pořádkové služby“) jsou nazvána stejně, obsahově se liší (zejména co do rozsahu možnosti zásahu do práv a svobod třetích osob) od obdobných oprávnění obecní policie (např. použití rozdílných donucovacích prostředků v jiných případech), naproti tomu obecní policie plní v dané oblasti pouze subsidiární roli,

- příslušník policie je ve služebním poměru, který se řídí speciálním zákonem - služebním zákonem, podmínky pro přijetí a setrvání ve služebním

poměru (školení, výcvik, odborná způsobilost) jsou diametrálně odlišné od obecní policie,

- policie pokrývá území celého státu a zajišťuje trvalou, nepřetržitou službu po 24 hodin po celý rok.

Obecní (městská) policie

- obecní policie je orgán obce zřizovaný a zrušovaný (kdykoliv) zastupitelstvem obce v samostatné působnosti obce obecně závaznou vyhláškou za účelem zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v působnosti obce, t.j. včetně místní působnosti vymezené územím obce (pokud nebereme v úvahu uzavřené veřejnoprávní smlouvy podle zákona o obecní policii),

- strážník je zaměstnanec obce v pracovním poměru k obci, který se řídí zákoníkem práce s drobnými odchylkami obsaženými v zákoně o obecní policii,

- za školení a výcvik strážníka k používání donucovacích prostředků a realizaci dalších oprávnění podle zákona odpovídá obec, přičemž odbornou způsobilost strážníka ověřuje při zkoušce Ministerstvo vnitra,

- v České republice je, k 31. prosinci roku 2020 evidováno celkem 6249 obcí a je zřízeno pouze 382 obecních (městských) policií; obecní policie tedy nepokrývají celé území státu; podle statistických údajů 2/3 obecních (městských) policií jsou tvořeny 1-10 strážníky; to znamená, že tyto obecní (městské) policie nejsou schopny zabezpečit 24 hodinovou nepřetržitou „službu“.

V rámci existence smíšených hlídek mohou nastat poměrně těžko řešitelné právní vztahy, když zejména:

- policista nemůže velet „civilní osobě“ (strážníkovi) a naopak, s ohledem na různé charaktery vztahu k zaměstnavateli; policista může maximálně požádat strážníka o pomoc jako kteroukoliv jinou osobu,

- značný problém mohou smíšené hlídky činit v oblasti odpovědnosti za škodu a při náhradě za škodu způsobenou při výkonu oprávnění a to jak z pohledu členů společné hlídky, tak i ze strany osob, vůči kterým byl realizován zákrok, úkon, či jiné opatření; vyvstává otázka – kdo bude škodu hradit, když zákrok provedla smíšená hlídka (právně není možné, aby policie a obec každá zaplatila polovinu výše škody), nebo se bude zkoumat individuální odpovědnost jednotlivých členů každé ze stran?

- jak již bylo zmíněno, to platí i pro vzájemnou úhradu škody mezi Policií České republiky a obcí, pokud újmu dozná např. strážník, kterému policista „uložil“ něco vykonat a strážník např. nebyl k tomu vycvičen,

- v konkrétní okamžik, ale i z obecného hlediska nemusí být priority Policie České republiky a obce totožné, a to nejenom z pohledu obtížnosti „vzniku“ smíšené hlídky, ale i z pohledu možnosti okamžitého „rozpuštění, opuštění“ smíšené hlídky jednou ze stran; mimo hranice území obce (nebereme-li v úvahu veřejnoprávní smlouvy podle zákona o obecní policii) nemá strážník obecní policie žádné pravomoci a stává se běžným občanem; jak bude tedy postupováno, pokud např. operační důstojník Policie České republiky pošle policistu na druhý konec „okresu“?

Problematická by byla i funkce smíšených hlídek z pohledu správního/trestního řízení:

- pokud policista zahájí úkon nebo zákrok (nikoliv ve správním řízení) nemusí být strážník oprávněn a schopen (jiné školení, výcvik) úkon nebo zákrok převzít a dokončit (jiný obsah oprávnění),

- ve správním řízení, kde platí zásada jednotnosti správního řízení – kdo zahájil první úkon, ten musí řízení dokončit, která platí i pro úkony před zahájením řízení – kdo odhalí přestupek, správní delikt, musí konat, je nepřijatelné, aby se na projednání přestupku podílela jak obecní policie, tak i Policie České republiky (toto neplatí pouze v případě trestných činů); vyvstává otázka, jak bude vymezena příslušnost k projednání protiprávního jednání (přestupek, správní delikt), když obě složky jsou povinny konat z moci úřední – kdo bude konat jako první (pozor na kompetenční spory – pozitivní i negativní)?

- ve správním řízení si dále dovoluujeme upozornit i na možnost napadení formální stránky řízení o přestupku ze strany obviněného z přestupku; zastáváme názor, že přestupek je (např. v souvislosti s měřením rychlosti vozidel) zjištěn v okamžiku, kdy vozidlo projelo kolem měřícího zařízení s obsluhou; tedy spáchal-li řidič tohoto vozidla přestupek (překročení nejvyšší dovolené rychlosti), může příkazní řízení dokončit pouze příslušník policie, zjistil-li přestupek policista, nebo strážník obecní policie, zjistil-li přestupek u radaru strážník obecní policie,

- v oblasti trestné činnosti strážník pouze Policii České republiky oznamuje důvodné podezření ze spáchání trestného činu; na místě trestného činu pouze toto může zajistit proti vstupu nepovolaných osob, zjistit osobní údaje svědků – to je vše, jiné úkony nemůže provádět,

- kontrolu Policie České republiky provádí její vnitřní kontrolní orgány a Inspekce policie; tyto kontrolní orgány nemohou a nesmí kontrolovat obecní policii, naproti tomu obecní policii kontroluje zřizovatel, resp. jeho orgány, ty však nemohou kontrolovat policisty Policie České republiky.

- kdo a jak bude řešit stížnosti na postup členů smíšené hlídky – Inspekce policie nebo orgány obce I za využití ustanovení § 175 a násl. správního

řádu; nejdříve se bude muset zjistit, která „strana“ hlídky se měla tzv. „něčeho špatného“ dopustit (viz. část k odpovědnosti za škodu).

Neobyčejně složitá by mohla být i situace týkající se ekonomické stránky smíšených hlídek, resp. otázky: Kdo bude příjemcem vybraných pokut?

- výnos z pokut vybraných příslušníky Policie České republiky plyne do státního rozpočtu,

- naproti tomu výnos z pokut uložených strážníky obecní policie příkazem na místě plyne do rozpočtu obce.

Nutně tedy vyvstává otázka, jakým způsobem se budou oba subjekty „dělit o zisk“? Přičemž zastáváme názor, že i např. „měření rychlosti“ je výrazně preventivním prvkem a nikoli represivním.

Závěr:

S ohledem na výše uvedené nejasnosti a problémy spojené s činnostmi smíšených hlídek odbor bezpečnostní politiky a odbor legislativy a koordinace předpisů nedoporučují plošné vytváření smíšených hlídek. Na druhé straně si lze představit vytvoření smíšené hlídky za účelem splnění konkrétního úkolu (zejména ochrana veřejného pořádku v obci např. po taneční zábavě atd.), kdy je zcela evidentní, že nemohou nastat výše popsané problémy.

23. 7. 2021